

وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی
معاونت امور فرهنگی
دفتر مطالعات و برنامه ریزی فرهنگی

پژوهش‌های تأثیر ایگاه اجتماعی - اقتصادی بر فرهنگ کتاب خوانی
(بر اساس تحلیل ثانویه پیمایش‌های ملی)

نویسنده
فسرین ظریف‌امروزیان

زیر نظر:
ابراهیم حیدری

مرداد ۱۳۹۸

سرشناسه: ظریف مرادیان، نسرين، ۱۳۶۳-
عنوان و نام پدیدآور: بررسی تأثیر پایگاه اجتماعی - اقتصادی بر فرهنگ کتابخوانی (بر اساس تحلیل ثانویه پیمایش های ملی) /
نویسنده نسرين ظریف مرادیان؛ زیر نظر ابراهيم حیدری؛ ویراستار مهدی حشمتی؛ به سفارش دفتر مطالعات و برنامه ریزی فرهنگی و
کتابخوانی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی.
مشخصات نشر: تهران: نشر مورخان، ۱۳۹۸.
مشخصات ظاهری: ۱۲۹ ص: ۵/۱۴ × ۵/۲۱ س.م.
شابک: 3-09-6716-622-978
وضعیت فهرست نویسی: فیا
یادداشت: کتابنامه

موضوع: کتاب و مواد خواندنی -- ایران -- نمونه پژوهی
موضوع: Books and reading -- Iran -- Case studies
موضوع: کتاب و مواد خواندنی -- ایران -- جنبه های اجتماعی -- نمونه پژوهی
موضوع: Books and reading -- Iran -- Social aspects -- Case studies
موضوع: کتاب و مواد خواندنی -- ایران -- جنبه های اقتصادی -- نمونه پژوهی
موضوع: Books and reading -- Iran -- Economic aspects -- Case studies
موضوع: مطالعه -- ایران -- ترویج -- نمونه پژوهی
موضوع: Reading promotion -- Iran -- Case studies
شناسه افزوده: حیدری، ابراهيم، ۱۳۵۷
شناسه افزوده: ایران. وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی. دفتر مطالعات و برنامه ریزی فرهنگی و کتابخوانی

وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی
مرکز امور فرهنگی
دفتر مطالعات و برنامه ریزی فرهنگی

عنوان کتاب:	بررسی تأثیر پایگاه اجتماعی - اقتصادی بر فرهنگ کتابخوانی (بر اساس تحلیل ثانویه پیمایش های ملی)
نویسنده:	نسرين ظریف مرادیان
زیر نظر:	ابراهيم حیدری
ویراستار:	مهدی حشمتی
ناشر:	مورخان
امور فنی و هنری:	امیر نیکبخت - حمید جوکار
توبت چاپ:	اول ۱۳۹۸
شمارگان:	۱۰۰۰ نسخه
شابک:	۹۷۸-۶۲۲-۶۷۱۶-۰۹-۳
به سفارش:	دفتر مطالعات و برنامه ریزی فرهنگی و کتابخوانی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی
نشانی:	خیابان قائم مقام فراهانی، خیابان فجر، نبش کیهان، ساختمان فجر، طبقه سوم، دفتر مطالعات و برنامه ریزی فرهنگی و کتابخوانی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی
تلفن:	۸۸۳۴۲۹۸۰

فهرست مطالب

۹	سخن آغازین
۱۱	فصل اول: کلیات پژوهش
۱۳	مقدمه
۱۴	طرح مسئله
۱۶	اهمیت و ضرورت پژوهش
۱۸	اهداف پژوهش
۱۸	هدف اصلی
۱۸	اهداف فرعی
۱۹	فصل دوم: پیشینه تجربی و مبانی نظری پژوهش
۲۱	مقدمه
۲۱	پیشینه تجربی پژوهش
۲۱	پژوهش‌های داخلی
۳۳	پژوهش‌های خارجی
۳۸	جمع‌بندی پیشینه تجربی
۴۰	مبانی نظری پژوهش
۴۰	پایگاه اجتماعی-اقتصادی

۴۱	کارل مارکس
۴۳	امیل دورکیم
۴۴	ماکس وبر
۴۷	پیر بوردیو
۵۷	نظریه ریچارد پترسون
۵۸	نظریه باکاک
۵۹	جمع‌بندی مبانی نظری
۶۳	مدل سری
۶۴	رضیات پژوهش
۶۴	مفاهیم ادبی
۶۴	سرمایه
۶۵	سرمایه فرهنگی
۶۶	شاخص‌های سرمایه فرهنگی
۶۷	مصرف فرهنگی
۶۷	پایگاه اجتماعی-اقتصادی
۷۰	سرمایه اقتصادی
۷۰	سبک زندگی
۷۱	مطالعه
۷۲	نگرش به کتاب خوانی
۷۷	فصل سوم: روش شناسی
۷۹	مقدمه
۷۹	روش انجام پژوهش
۷۹	روش پژوهش: تحلیل ثانویه
۸۰	جامعه آماری، حجم نمونه و روش نمونه‌گیری
۸۰	جامعه آماری
۸۱	نمونه‌گیری
۸۱	واحد مشاهده، زمان و مکان پژوهش
۸۱	نحوه گردآوری و تحلیل داده‌ها

فصل چهارم: یافته‌های پژوهش ۸۳

مقدمه ۸۵

یافته‌های توصیفی ۸۵

پایگاه اجتماعی-اقتصادی ۸۵

شاخص ثروت ۸۶

شاخص قدرت ۸۹

شاخص منزلت ۹۰

فرهنگ کتابخوانی ۹۱

شاخص مطالعه کتاب غیردرسی ۹۱

شاخص تعداد کتاب مطالعه شده ۹۶

شاخص میزان صرف شده برای مطالعه ۹۷

یافته‌های استنباطی ۹۹

فرضیه اول: بین پایگاه اجتماعی-اقتصادی افراد و فرهنگ کتابخوانی آنان رابطه

معنادار وجود دارد. ۹۹

فرضیه دوم: بین قدرت اجتماعی افراد و فرهنگ کتابخوانی آنان رابطه معنادار

وجود دارد. ۱۰۱

فرضیه سوم: بین منزلت اجتماعی افراد و فرهنگ کتابخوانی آنان رابطه معنادار

وجود دارد. ۱۰۲

فرضیه چهارم: بین قدرت اقتصادی افراد و فرهنگ کتابخوانی آنان رابطه معنادار

وجود دارد. ۱۰۳

فرضیه پنجم: بین پایگاه اجتماعی-اقتصادی افراد و عادات مطالعه رابطه

معنادار وجود دارد. ۱۰۴

فصل پنجم: جمع‌بندی و نتیجه‌گیری ۱۰۶

مقدمه ۱۰۹

جمع‌بندی ۱۰۹

نتیجه‌گیری ۱۱۶

راهکارهای پیشنهادی ۱۱۸

پیوست ۱۲۱

فهرست منابع ۱۲۳

سخن آغازین

پژوهش‌های راهبردی در دستگاه‌های دولتی ابزاری برای بهبود وضع موجود هستند. این پژوهش‌ها ضمن ارائه تصویری از گذشته، با بررسی ضعف‌ها و کاستی‌ها افق‌های جدیدی را پیش رویمان گشایند.

با این حال، روند طولانی انجام پژوهش‌ها از یک سو و هزینه بالا، پیچیدگی و فاصله‌ای که میان پژوهش‌های علمی را آکادمیک، با مسائل و مشکلات اجرایی وجود دارد، معمولاً مانع تبدیل پژوهش‌ها به متن‌های سیاستی یا برنامه‌های تأثیرگذار در سازمان‌ها و دستگاه‌های اجرایی می‌شود. تدوین گزارش‌های کارشناسی و راهبردی، راه میانه‌ای است که هم‌زمان را کوتاه‌تر کند و هم به آسانی به متن‌های سیاستی و برنامه‌های تبدیل می‌شود. گزارش کارشناسی و راهبردی اگرچه ادبیاتی نسبتاً غنی در کشورهای توسعه‌یافته دارد، اما در کشور ما به دلیل ناآشنایی چندانی با آن ندارند و اقبال چندانی به این شکل از گزارش نشان نمی‌دهند.

با توجه به این کاستی، دفتر مطالعات و برنامه‌ریزی فرهنگی در سه سال گذشته با استفاده از تجربه‌های ملی و جهانی، تدوین گزارش‌های کارشناسی و راهبردی در خصوص مسائل فرهنگی حوزه معاونت امور فرهنگی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی را در دستور کار خود قرار داد.

این گزارش‌ها که توسط کارشناسان و متخصصان حوزه‌های مطالعاتی تهیه

می شود به بیانی ساده و روشن مسائل مورد مطالعه را توضیح می دهند و رویکردهای سازمان در حل مشکل و راهکارهای پیشنهادی برای حل یا برون رفت از مشکل را مورد موشکافی قرار می دهند یا راه حل های جدیدی پیشنهاد می دهند و نتایج حاصله در اختیار ذی نفعان، تصمیم گیران و مدیران ذی ربط قرار می گیرد تا نقش مؤثری در انتخاب بهترین و مؤثرترین راه ها باز کند.

آدمه ارائه می شود، یکی از گزارش هایی است که به عنوان پایه ای برای بحث و ارزیابی بیشتر تهیه شده است. این گزارش در کنار بررسی وضع فعلی به ارائه راهکارهایی برای حل مسائل می پردازد. بدیهی است با بحث و بررسی این متن و نقد پیشنهادهای ارائه شده، می توان به توافق درباره راهکارهای درست دست یافت و آن را به مسئولان و برنامه های تأثیرگذار در ساختارها تبدیل کرد.

با این هدف، نسخه ای از این گزارش در دسترس مدیران، دست اندرکاران و ذی نفعان قرار می گیرد تا سر و پای ای گفت و گویی سازنده در این حوزه باشد.

دفتر مطالعات و برنامه ریزی فرهنگی